

Inget är nytt under solen
– en tillbakablick på hanteringen av vissa principbaserade rörelse regler i FRL

Solvens II - Ramlagstiftning på försäkringsområdet – Hot eller möjlighet?

SCCL den 27 mars 2012

Per Johan Eckerberg

Innehåll

1 Inget är nytt under solen

2 Är ramlagstiftning något nytt för FRL?

3 Är det nu vi är på väg mot "en flexibel reglering"?

4 Är FI:s sanktioner ett hot?

5 De stora sanktionerna

6 De små sanktionerna

7 Företagsstyrning – mot flexibilitet eller detaljreglering?

1. Inget är nytt under solen

Svensk Försäkring 2012:

- *”Framtiden är alltid osäker och det finns en överhängande risk för att myndigheten och ett företag har olika uppfattningar om vilka risker som kan uppstå för företaget och effekterna om sådana risker materialiseras.”*

Försäkringsbolagens Riksförbund 1948:

- *”Man har därför möjligen anledning att räkna med uppkomsten i större utsträckning än hittills av meningsskiljaktigheter mellan försäkringsinspektionen och försäkringsbolag”*

Svensk Försäkring mfl. 2011

- *”Bakgrunden till diskussionen är att FI har tilldelats flera olika roller vilket medför att FI parallellt fullgör funktioner som regelskapare, tillsynsmyndighet, utredare, åklagare och domstol”*

Försäkringsbolagens Riksförbund 1948:

- *” ... vid sådant förhållande måste det betecknas som en oformlighet, att i ett aktuellt fall den myndighet, som i första hand haft att taga ställning till viss fråga, sedermera skall i förekommande fall biträda med ärendets beredning i statsrådet.”*

1. Inget är nytt under solen (inte idag heller)

Inbjudan till dagens seminarium om Solvens II:

- *”En sådan lagstiftningsteknik sätter fokus på varje enskilt finansföretags risksituation och ställer större krav på den finansiella tillsynen”*

Försäkringsbolagens Riksförbund 1948:

- *”Angelägenheten härav framträder så mycket starkare som det i dylika fall i regel gäller lämplighetsbedömanden, som ofta förutsätta ingående praktisk kännedom om verksamheten”*

2. Är ramlagstiftning något nytt för FRL?

1948 års FRL

Skälighetsprincipen - livförsäkring:

- ”bereda försäkring till en med hänsyn till försäkringens art **skälig kostnad**”

Skälighetsprincipen - skadeförsäkring (1950):

- ”... premiesättningen är **skäligt avvägd** med hänsyn till den risk, som försäkringen är avsedd att täcka, nödiga omkostnader för försäkringen samt omständigheterna i övrigt”

Kontributionsmetoden:

- Vid fördelning av kostnader och intäkter ska en **rimlig avvägning** göras mellan försäkringstagarna inbördes eller i varje fall mellan olika försäkringstagargrupper

2. Är ramlagstiftning något nytt för FRL?

- **Tillståndspliktig försäkringsverksamhet, 2 kap. 1 §**
 - Vad som utgör ”försäkringsrörelse” definieras inte i lagen
- **Stabilitetsprincipen, 4 kap. 1 §**
 - Soliditet, likviditet och kontroll ska vara ”tillfredsställande”
- **Genomlysningens principen, 4 kap. 2 §**
 - Information ska vara ”anpassad” och ”tydlig”
- **God försäkringsstandard, 4 kap. 3 §**
 - Vad som utgör ”god försäkringsstandard” ska framgå av bl.a. ”tillsynspraxis”
- **Förbudet mot försäkringsfrämmande verksamhet, 4 kap. 4 §**
 - Vad som utgör med försäkringsrörelse ”sammanhängande verksamhet” ska framgå av ”utvecklingen i praxis”
- **Upplåningsbegränsningen, 4 kap. 5 §**
 - Upplåning får ske för att ”effektivisera” förvaltningen eller om det är ”motiverat” av rörelsen. Om den inte är av ”ringa betydelse” krävs FI:s dispens
- **Kapitalbaskravet, 7 kap. 1 §**
 - Utöver tillgångar för skuldtäckning krävs en ”tillräcklig” kapitalbas som ska uppgå till ”minst” solvensmarginalen

3. Är det nu vi är på väg mot en "flexibel reglering"?

Solvens II-betänkandets mantra

- 4 kap. 38 § (grundläggande bestämmelser om rörelsen)
- 5 kap. 17 § (värdering av tillgångar, skulder och avsättningar)
- 6 kap. 9 § (investeringar)
- 7 kap. 23 § (kapitalbas)
- 8 kap. 31 § (solvenskapitalkrav)
- 9 kap. 18 § (interna modeller)
- 10 kap. 57 § (försäkringsgrupper)
- 16 kap. 19 § (rapportering)

"EU-förordningen innehåller närmare bestämmelser om ..."

4. Är FI:s sanktioner ett hot?

Före livbolagskrisen

- **Erinran**
- **Föreläggande att vidta rättelse**
- **Förbud eller begränsning av bolagets förfoganderätt**
- **Förverkande av koncessionen**

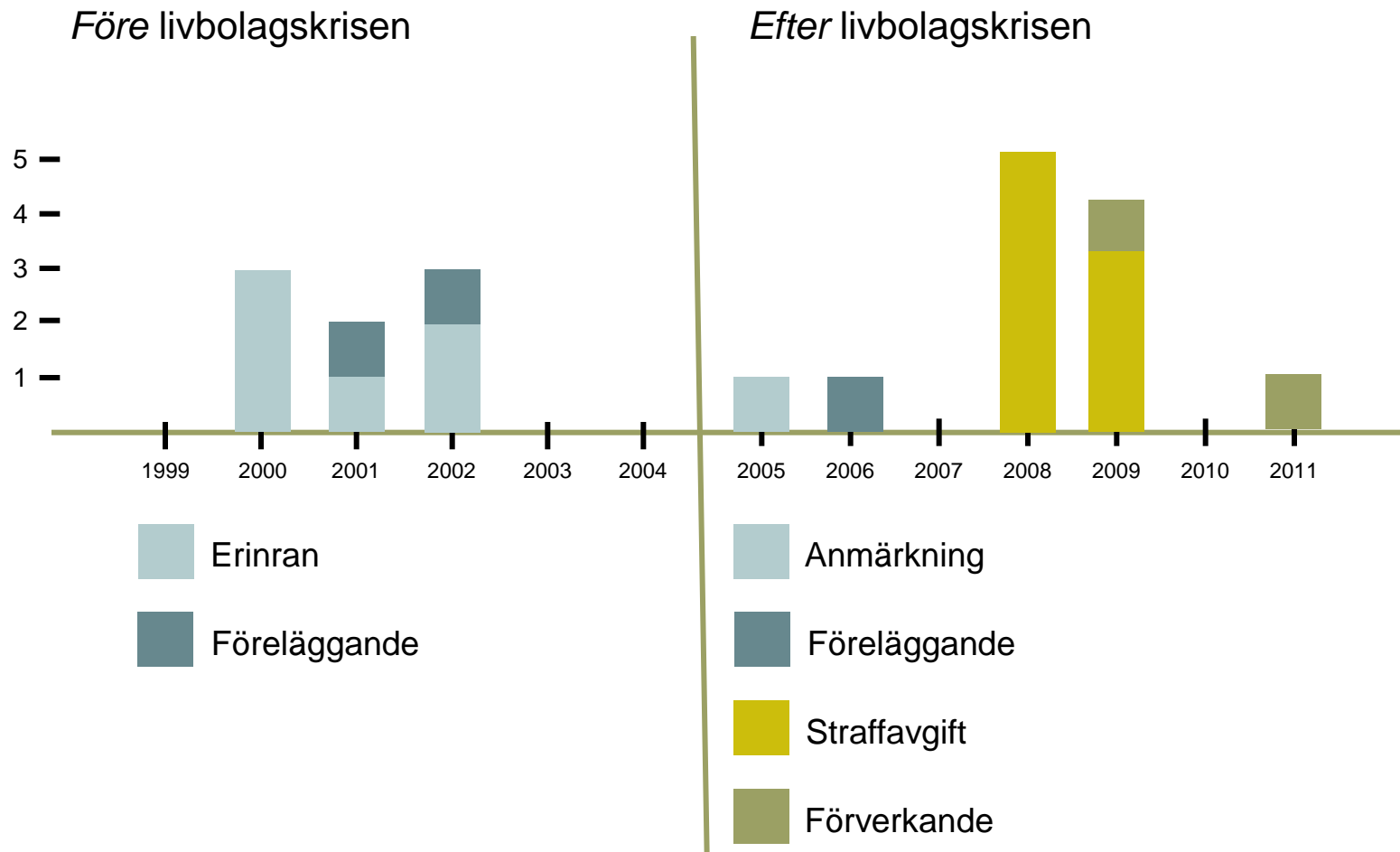
Efter livbolagskrisen

- Föreläggande att vidta rättelse
- Förbud eller begränsning av bolagets förfoganderätt
- Förverkande av koncessionen (i dag: *återkallelse av tillstånd*)
- **Anmärkning** (tidigare *erinran*)
- **Varning** (ny)
- **Förbud att verkställa beslut** (ny)
- **Besluta att styrelseledamot eller VD ska avgå** (ny)
- **Straffavgift upp till 50 miljoner kronor** (ny)
- **Förseningsavgift** (ny)

Solvens II

- Anmärkning
- Varning
- Föreläggande att vidta rättelse
- Förbud att verkställa beslut
- Förbud eller begränsning av bolagets förfoganderätt
- Besluta att styrelseledamot eller VD ska avgå
- Straffavgift upp till 50 miljoner kronor
- Förseningsavgift
- Återkallelse av tillstånd
- **Krav på ökning av fta**
- **Kapitaltillägg**

4. Är FI:s sanktioner ett hot?

5. De stora sanktionerna

	4:1 stabilitetsprincipen	4:1 och 4:3 styrning och kontroll	4:1 och 4:3 Compliance	4:1 och 4:3 Internrevision	4:1 och 4:3 Outsourcing	4:2 Genomlysningens principen	4:5 upplåningsbegränsningen	6 kap. skuld-täckningsregister	7:1 Tillräcklig kapitalbas	8:1-3, 8 Försäkrings-tekniska riktlinjer	8:4-6, 8 principer för skuld-täckning	8:4-6, 8 placerings-riktlinjer	8:7-8 Riktlinjer om intressekonflikter	11:16-19 Vinstutdelning/Värdeöverföring	14:2 Ägar- och ledningsprövning
Återkallat tillstånd E.N. Sak 2011															
Återkallat tillstånd Apsis Liv 2009															
15 miljoner SEB Trygg Liv Nya 2008															
15 miljoner SEB Trygg Liv Gamla 2008															
5 miljoner Trygg-Hansa 2009															
2 miljoner Landstingens ömsesidiga 2008															
1,5 miljoner Anticimex 2009															

6. De små sanktionerna

	3:21 Under rättelse om gränsöverskrid.	4:1 och 3 styrning och kontroll	4:1 och 3 Compliance	4:1 och 3 Internrevision	4:1 och 3 Outsourcing	4:5 upplåningsbe grän sningen	4:7 Separationsprincipen	6 kap. skuld täckning och dito register	8: 1-3, 8 Försäkringstekniska riktlinjer	8:4-6, 8 principer för skuld täckning	8:4-6, 8 placering s riktlinjer	8:7-8 Riktlinjer om intressekonflikter	11:16-19 Vinstutdelning/Värdeöverföring	Ågar och lednings prövning 14:2 FRL
Svensk Handel Fondf. 100'														
Reitan Insurance 100'														
LF Gruppliv 50'														
Prometheus Förelägg. 2006														

7. Företagsstyrning – mot flexibilitet eller detaljreglering?

1999

- Stabilitetsprincipen och principen om god försäkringsstandard införs. Innebörden ska utvecklas i "tillsynspraxis" men FI får ingen föreskriftsrätt

2005

- Fi utfärdar allmänna råd om styrning och kontroll av finansiella företag (FFFS 2005:1), vilket ersätter två olika allmänna råd och en PM om outsourcing

2008-2009

- Sju försäkringsföretag får straffavgifter huvudsakligen grundade på de allmänna råden

I FI:s sanktionsbeslut är stabilitetsprincipen och god försäkringsstandard ett paket = **företagsstyrning = FFFS 2005:1**

- **Stabilitetsprincipen** "är grundregeln om stabilitet och riskhantering där det framgår att en försäkringsrörelse ska bedrivas med en tillfredsställande soliditet, likviditet och kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker samt rörelserisker."
- **God försäkringsstandard** "förutsätter att företagen utarbetar och upprätthåller system för identifiering, kontroll och uppföljning av de risker som förekommer i verksamheten."
- **Följ eller förklara** De allmänna råden "är inte bindande för företaget, och medger genom sin generella utformning, alternativa lösningar. I den mån ett företag väljer att lösa sin interna styrning och kontroll på ett annat sätt, bör dock företaget kunna motivera sitt val ..."

7. Företagsstyrning – mot flexibilitet eller detaljreglering?

2011

- I nya FRL får FI föreskriftsrätt om stabilitetsprincipen och god försäkringsstandard
- FI väljer dock att i avvaktan på Solvens II-utredningen inte utnyttja föreskriftsrätten

Solvens II-utredningen föreslår att

- **Stabilitetsprincipen** ersätts med i lagtext mer detaljerade regler om företagsstyrning i form av riskhantering, internkontroll, compliance, internrevision, aktuariefunktion och outsourcing
- **God försäkringsstandard** begränsas till att endast avse anskaffning, skadereglering och övrig behandling av försäkringstagare
- ”**EU-förordningen innehåller närmare bestämmelser om**” ledningsprövning, riskhanteringssystem, riskbedömning och funktionerna för företagsstyrning (4 kap. 38 §)
- **Fl:s föreskriftsrätt** om företagsstyrning och god försäkringsstandard slopas
- **Följ eller förklara** blir **följ** ?

